

Stab för utveckling och förvaltning Kanslienheten  
Josefin Gardeblad  
Kommunjurist

## YTTRANDE

### Yttrande; Remiss om förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen

#### **SAMMANFATTNING AV ÄRENDET**

Under hösten inkom en remiss från Socialdepartementet som avser att få in synpunkter på deras utredning (SOU 2023:40) om förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen. Syftet med utredningen var att undersöka om Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om en individuell klagomålsmekanism. Vidare föreslår utredning olika åtgärder för att säkerställa att barn kan utkräva sina rättigheter och klaga enligt barnkonventionen. Utredningen har också undersökt statens möjlighet att etablera barnombud inom civilsamhälleorganisationer.

Social- och arbetsmarknadsnämnden betonar i sitt yttrande att en ratificering av tilläggsprotokollet är att betraktas som en logisk och rimlig utveckling för att fortsätta genomföra Barnkonventionen och dess genomslag i Sverige. Vidare framhåller Skolnämnden i sitt yttrande att de också ser positivt till de steg som bör tas för att stärka barns rättigheter. Kultur- och fritidsnämnden har inte något att erinra om för den specifika utredningen (SOU 2023:40).

#### **FÖRSLAG TILL BESLUT**

Kommunstyrelsens ledningsutskott beslutar  
att till Socialdepartementet avge yttrande över utredningen *Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen*

#### ***Bilagor:***

- 1 Remiss om Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40) KS 2023.5138
- 2 SAN ordförandebeslut – Remissvar - Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40) KS 2024.379
- 3 SKN § 134 Yttrande över Remiss om förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40) KS 2023.6070
- 4 KFN § 150 Yttrande över Remiss om förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40) KS 2023.6055

Stab för utveckling och förvaltning, Kanslienheten

## CHECKLISTA

### Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

#### Barnperspektivet

- |  |  |   |
|--|--|---|
| Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?  | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |
| Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre? | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |
| Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?  | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |
| Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?  | JA <input type="checkbox"/>            | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?                 | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |
| Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?                                 | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |

#### Landsbygdsperspektivet

- |  |                             |   |
|--|-----------------------------|---|
| Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden? | JA <input type="checkbox"/> | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Vid <b>JA</b> hur bedömer ni att beslutet påverkar:  |                             |   |
| Att det blir svårare att bo på landsbygden?  | JA <input type="checkbox"/> | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Att det blir fler jobb på landsbygden?   | JA <input type="checkbox"/> | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?  | JA <input type="checkbox"/> | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |

#### Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

- |   |  |   |
|---|--|---|
| Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?   | JA <input type="checkbox"/>            | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?  | JA <input checked="" type="checkbox"/> | NEJ <input type="checkbox"/>            |
| Kan beslutet utestänga någon från samhället?  | JA <input type="checkbox"/>            | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs? | JA <input type="checkbox"/>            | NEJ <input checked="" type="checkbox"/> |
| Om <b>NEJ</b> – varför inte?  |  |   |

Stab för utveckling och förvaltning, Kanslienheten

## Begreppsförklaring

### **Barnkonventionen/barnperspektivet**

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

### **Landsbygdsperspektivet**

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

### **Horisontella principer**

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.